บทที่ 4
ผลการปฏิบัติตามเงื่อนไขของมาตรการ

4.1 สรุปผลการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม

จากการตรวจสอบการดำเนินการตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม ในระยะดำเนินการ โครงการบ้านเอื้ออาทรโรจนะ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (เงินรับฝาก) ระหว่างเดือนกรกฎาคม - ธันวาคม พ.ศ. 2567 ที่ผ่านมา พบว่า โครงการมีการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมไม่ครบถ้วน (ดังรายละเอียดในบทที่ 2) โดยมีมาตรการฯ ที่ยังปฏิบัติไม่ครบถ้วน ดังนี้

1) โครงการยังไม่มีการติดป้ายรณรงค์ให้ผู้พักอาศัยภายในโครงการดับเครื่องยนต์ทุกครั้งที่จอดรถ

2) โครงการยังไม่มีมาตรการรณรงค์ให้ผู้เข้าพักอาศัยและพนักงานของโครงการให้ใช้น้ำอย่างประหยัด

3) โครงการมีการติดตั้งระบบบำบัดน้ำเสียให้มีหน่วยบำบัดครบตามจำนวนและขนาดที่ออกแบบไว้ แต่จากการตรวจสอบพบว่าระบบบำบัดน้ำเสียชำรุดไม่สามารถเปิดเดินเครื่องตามที่ออกแบบไว้

4) ยังไม่มีการจัดทำบันทึกการใช้ไฟฟ้าของระบบบำบัดน้ำเสีย

5) ยังไม่มีเจ้าหน้าที่คอยตรวจสอบและบำรุงรักษาระบบบำบัดน้ำเสียให้มีประสิทธิภาพในการบำบัดน้ำสียเป็นไปตามที่ออกแบบไว้อยู่เสมอ จากการตรวจสอบพบว่าระบบบำบัดน้ำเสียชำรุดไม่สามารถเปิดเดินเครื่องตามที่ออกแบบไว้

6) โครงการยังไม่มีการตรวจสอบตะกอนในบ่อกักตะกอนทุก 2 เดือน หากพบว่า มีปริมาณมากเกินขีดกักเก็บ (ประมาณ 1 ใน 3 ของความสูงถัง) และยังไม่มีการประสานงานให้หน่วยงานเอกชนเข้ามาดำเนินการสูบออกเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดตะกอนแข็งติดอยู่ก้นบ่อจนกำจัดออกยากและส่งผลต่อประสิทธิภาพการบำบัดของระบบ

7) โครงการยังไม่ได้จัดให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลบำรุงรักษาระบบระบายน้ำ ตะแกรงดักขยะ ท่อระบายน้ำ บ่อหน่วงน้ำ รวมทั้งเครื่องสูบน้ำและอุปกรณ์ต่างๆ ให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ดีตลอดระยะเวลาดำเนินโครงการ

8) ยังไม่มีการติดป้ายเตือน "อันตรายห้ามเข้า" และป้ายเตือนอันตรายที่แสดงภาพให้ผู้ที่อ่านหนังสือไม่ออกสามารถเข้าใจได้ง่ายเพื่อเตือนผู้อาศัยให้ระมัดระวัง และเป็นการป้องกันอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้น

9) โครงการยังไม่ได้จัดให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลภูมิทัศน์บริเวณบ่อหน่วงน้ำและพื้นที่โดยรอบไม่ให้มีหญ้ารก รวมทั้งยังไม่มีการขุดลอกตะกอนและกำจัดวัชพืชในบ่อหน่วงน้ำออกเป็นประจำทุก 6 เดือน ตลอดระยะเวลาดำเนินโครงการ

10) โครงการยังไม่ได้จัดให้มีเจ้าหน้าที่ตรวจสอบสภาพบริเวณลำรางกอไผ่บริเวณด้านทิศเหนือของพื้นที่โครงการสม่ำเสมอ (เดือนละ 1 ครั้ง) เพื่อตรวจสอบสภาพพื้นที่บริเวณระบายน้ำของโครงการว่ามีวัชพืชขึ้นหรือหนาแน่นหรือไม่

11) ปัจจุบันพบว่าสภาพบริเวณลำรางกอไผ่บริเวณด้านทิศเหนือของพื้นโครงการมีวัชพืชขึ้นมาหนาแน่นและโครงการยังไม่มีการประสานงานกับเทศบาลตำบลบ้านสร้างเข้ามาจัดการกับวัชพืชที่ขึ้นหนาแน่น

12) โครงการยังไม่มีการประสานงานให้เทศบาลตำบลบ้านสร้าง หรือหน่วยงานที่ได้รับอนุญาตจากเทศบาลตำบลบ้านสร้างเข้าดำเนินการขุดลอกลำรางกอไผ่ ให้มีสภาพการระบายน้ำที่ดี เป็นประจำปีละ 1 ครั้ง

13) โครงการยังไม่มีการส่งเสริมมาตรการคัดแยกมูลฝอยให้ถูกสุขลักษณะ เช่น มูลฝอยเปียก มูลฝอยแห้ง และมูลฝอยอันตราย รวมทั้งยังไม่จัดให้มีถังรองรับมูลฝอยแยกประเภท

14) โครงการยังไม่ได้จัดให้มีโรงคัดแยกมูลฝอย

15) โครงการไม่ได้จัดให้มีเจ้าหน้าที่คอยจัดการจราจรบริเวณทางเข้า-ออกทุกแห่งและจัดระเบียบการจอดรถเพื่อให้การเข้า-ออกเป็นไปด้วยความสะดวกรวดเร็วและเป็นระเบียบไม่กีดขวางการจราจร

16) โครงการยังไม่มีการประสานงานหรืออำนวยความสะดวกให้มีบริการขนส่งมวลชนสาธารณะ สำหรับผู้พักอาศัยภายในโครงการอย่างเพียงพอ รวมทั้งยังไม่มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้พักอาศัยภายในโครงการทราบถึงการบริการขนส่งมวลชนที่ผ่านบริเวณโครงการ

17) โครงการยังไม่จัดให้มีที่พักรอรถบริเวณปากทางเข้า-ออกโครงการเพื่อใช้เป็นจุดรอรถ

18) โครงการไม่ได้จัดให้มีป้ายบอก "ขออภัยที่จอดรถเต็ม" หรือป้ายอื่นๆ เตือน

19) ยังไม่มีการจัดอบรมเจ้าหน้าที่ในด้านการจัดการจราจรกับตำรวจจราจรภายในพื้นที่เพื่อเพิ่มเติมประสิทธิภาพในการจัดการจราจรให้มากขึ้น

20) โครงการยังไม่ได้ให้ชุมชนโดยรอบสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมของโครงการ

21) โครงการยังไม่มีการติดตั้งผังแสดงทิศทางการอพยพหนีไฟไปยังจุดรวมพล ทั้ง 5 โซน ในตำแหน่งที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจนและมีสัญลักษณ์เป็นรูปแบบสากลที่เข้าใจง่าย

22) โครงการไม่ได้จัดให้มีเจ้าหน้าที่คอยตรวจสอบความสงบเรียบร้อยในพื้นที่โครงการตลอด 24 ชั่วโมง และอำนวยความสะดวกให้รถดับเพลิงเข้า-ออกโครงการ

23) ยังไม่มีการติดตั้งป้ายเตือน "ห้ามติดเครื่องขณะจอดรถ" ไว้ในพื้นที่จอดรถส่วนกลาง ที่สังเกตเห็นได้อย่างชัดเจนและทั่วถึง

24) ยังไม่มีการติดตั้งป้ายห้ามเร่งเครื่องยนต์ไว้บริเวณที่จอดรถและทางวิ่งภายในโครงการ ให้เห็นชัดเจน

4.2 สรุปผลการปฏิบัติตามมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

จากการตรวจสอบการดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม พบว่า โครงการได้ดำเนินการตามมาตรการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม ด้านระบบน้ำใช้ การระบายน้ำและการป้องกันน้ำท่วม การป้องกันอัคคีภัย คุณภาพน้ำทิ้ง และคุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์อย่างเคร่งครัด แต่อย่างไรก็ตามทางโครงการควรมีการตรวจสอบระบบบำบัดน้ำเสียส่วนกลาง ให้สามารถบำบัดน้ำเสียให้มีค่าเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้ จากการสำรวจและการเก็บตัวอย่างน้ำทิ้ง เพื่อตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำทิ้ง ประจำเดือนกรกฎาคม - ธันวาคม พ.ศ. 2567 เมื่อนำค่าไปเปรียบเทียบกับค่ามาตรฐานตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากที่ดินจัดสรร พ.ศ. 2564 ลงวันที่ 13 พฤษภาคม พ.ศ. 2564 (ที่ดินจัดสรรประเภท ก.) สามารถสรุปได้ดังนี้

คุณภาพน้ำบ่อพักน้ำทิ้งหลังผ่านระบบบำบัดน้ำเสียส่วนกลาง พบว่า ปริมาณตะกอนแขวนลอย (Total Suspended Solids) มีค่าอยู่ในช่วง น้อยกว่า 3.0 – 20.0 มิลลิกรัม/ลิตร ปริมาณความสกปรกในรูป BOD_5 มีค่าอยู่ในช่วง น้อยกว่า 2.0 – 16.0 มิลลิกรัม/ลิตร และปริมาณ TKN มีค่าอยู่ในช่วง น้อยกว่า 1.0 – 26.0 มิลลิกรัม/ลิตร มีค่า **ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน** (น้ำทิ้งจากที่ดินจัดสรร ประเภท ก. ค่า TSS ≤ 30 mg/L, BOD_5 ≤ 20 mg/L และ TKN ≤35 mg/L) ทั้งนี้ จากการสำรวจพบว่าทางผู้บริหารดูแลโครงการยังไม่ได้มีการเปิดเดินระบบบำบัดน้ำเสียอย่างสม่ำเสมอ ทำให้ระบบบำบัดน้ำเสียไม่สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ผู้บริหารดูแลโครงการต้องมีการเปิดเดินระบบบำบัดน้ำเสียอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ระบบบำบัดน้ำเสียสามารถบำบัดน้ำเสียให้มีค่าเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน

คุณภาพน้ำจากบ่อพักสุดท้ายก่อนระบายออกนอกโครงการ พบว่า ปริมาณตะกอนแขวนลอย (Total Suspended Solids) มีค่าอยู่ในช่วง 4.0 – 46.0 มิลลิกรัม/ลิตร และปริมาณความสกปรกในรูป BOD_5 มีค่าอยู่ในช่วง 11.0 – 23.0 มิลลิกรัม/ลิตร มีค่า **เกินเกณฑ์มาตรฐาน** ส่วนปริมาณ TKN มีค่าอยู่ในช่วง 6.0 – 26.0 มิลลิกรัม/ลิตร มีค่า **ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน** (น้ำทิ้งจากที่ดินจัดสรร ประเภท ก. ค่า TSS ≤ 30 mg/L, BOD_5 ≤ 20 mg/L และ TKN ≤35 mg/L) ทั้งนี้ มีสาเหตุมาจากการที่โครงการยังไม่ได้ดำเนินการขุดลอกตะกอนในท่อระบายน้ำและบ่อพักน้ำ ดังนั้น ผู้บริหารดูแลโครงการต้องมีการตรวจสอบปริมาณตะกอนในระบบระบายน้ำภายในโครงการ หากพบว่ามีปริมาณมากให้ดำเนินการขุดลอกท่อระบายน้ำและบ่อพักน้ำภายในโครงการ เพื่อเป็นการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำที่จะระบายออกนอกพื้นที่โครงการให้มีค่าเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานอยู่ตลอดเวลา

4.3 ข้อเสนอแนะ

บริษัทที่ปรึกษาฯ ขอเสนอแนะมาตรการป้องกันและแก้ไขกระทบสิ่งแวดล้อมเพิ่มเติมเพื่อให้โครงการได้ปฏิบัติ ดังนี้

1) ขอให้ผู้ดำเนินการตามมาตรการเพื่อให้คุณภาพน้ำทิ้งที่ออกจากระบบบำบัดน้ำเสีย และบ่อพักสุดท้ายก่อนระบายลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ มีค่าผ่านเกณฑ์มาตรฐานอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

1.1) ตรวจสอบอุปกรณ์ต่าง ๆ ในระบบบำบัดน้ำเสีย หากพบว่าชำรุดให้ดำเนินการซ่อมแซมให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2) เปิดระบบบำบัดน้ำเสียระยะเวลาตามที่คู่มือและรายการคำนวณของระบบบำบัดน้ำเสียระบุเพื่อให้จุลินทรีย์ได้รับออกซิเจนที่เพียงพอในการบำบัดน้ำเสีย และทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3) ตรวจสอบไขมันในบ่อดักไขมันของระบบบำบัดน้ำเสีย อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อป้องกันการอุดตันของกากตะกอนไขมัน เมื่อมีปริมาณมากควรตักใส่ถุงดำ และนำไปกำจัดให้ถูกวิธีและถูกสุขลักษณะ

1.4) ตรวจสอบบ่อเกรอะ หากพบว่า มีเศษขยะ ถุงพลาสติก ควรดำเนินการตักออก รวมทั้งตรวจสอบบ่อตกตะกอนตะกอนในบ่อเกรอะและถังตกตะกอน หากพบว่ามีตะกอนสูงกว่า 1 ใน 3 ส่วนของความสูงถังตกตะกอนต้องสูบออกเพื่อไม่ให้เกิดการสะสมอยู่ในก้นถังตกตะกอน ทำให้กำจัดยาก

2) โครงการควรมีการติดป้ายรณรงค์ให้ผู้พักอาศัยภายในโครงการดับเครื่องยนต์ทุกครั้งที่จอดรถ

3) โครงการควรมีมาตรการรณรงค์ให้ผู้เข้าพักอาศัยและพนักงานของโครงการให้ใช้น้ำอย่างประหยัด

4) โครงการต้องมีการซ่อมแซมระบบบำบัดน้ำเสียที่ชำรุดให้สามารถเปิดเดินเครื่องได้ตามที่ออกแบบไว้

5) ควรมีการจัดทำบันทึกการใช้ไฟฟ้าของระบบบำบัดน้ำเสีย

6) ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่คอยตรวจสอบและบำรุงรักษาระบบบำบัดน้ำเสียให้มีประสิทธิภาพในการบำบัดน้ำสียเป็นไปตามที่ออกแบบไว้อยู่เสมอ

7) โครงการควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลบำรุงรักษาระบบระบายน้ำ ตะแกรงดักขยะ ท่อระบายน้ำ บ่อหน่วงน้ำ รวมทั้ง เครื่องสูบน้ำและอุปกรณ์ต่างๆ ให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ดีตลอดระยะเวลาดำเนินโครงการ

8) ควรมีการติดป้ายเตือน "อันตรายห้ามเข้า" และป้ายเตือนอันตรายที่แสดงภาพให้ผู้ที่อ่านหนังสือไม่ออกสามารถเข้าใจได้ง่ายเพื่อเตือนผู้อาศัยให้ระมัดระวัง และเป็นการป้องกันอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้น

9) โครงการควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลภูมิทัศน์บริเวณบ่อหน่วงน้ำและพื้นที่โดยรอบไม่ให้มีหญ้ารก รวมทั้งต้องมีการขุดลอกตะกอนและกำจัดวัชพืชในบ่อหน่วงน้ำออกเป็นประจำทุก 6 เดือน

10) โครงการควรมีการส่งเสริมมาตรการคัดแยกมูลฝอยให้ถูกสุขลักษณะ รวมทั้งต้องจัดให้มีถังรองรับมูลฝอยแยกประเภทของมูลฝอยให้ถูกสุขลักษณะ

11) โครงการควรมีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้บริการขนส่งมวลชนสาธารณะ สำหรับผู้พักอาศัยภายในโครงการอย่างเพียงพอ รวมทั้งควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้พักอาศัยภายในโครงการทราบถึงการบริการขนส่งมวลชนที่ผ่านบริเวณโครงการ

12) โครงการยังไม่ได้เชิญตัวแทนของชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมสังเกตการณ์ในการเก็บตัวอย่างน้ำทิ้ง รวมทั้งแสดงความคิดเห็นด้านสิ่งแวดล้อม

13) โครงการควรมีการติดตั้งผังแสดงทิศทางการอพยพหนีไฟไปยังจุดรวมพล ทั้ง 5 โซน ในตำแหน่งที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจนโดยติดตั้งไว้บริเวณป้ายประชาสัมพันธ์บริเวณลานตลาดชุมชน และอาคารศูนย์ชุมชน

14) ควรมีการติดตั้งป้ายเตือน "ห้ามติดเครื่องขณะจอดรถ" ไว้ในพื้นที่จอดรถส่วนกลาง

15) ควรมีการติดตั้งป้ายห้ามเร่งเครื่องยนต์ไว้บริเวณที่จอดรถและทางวิ่งภายในโครงการ

16) หากโครงการมีการเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ตามที่ได้รับความเห็นชอบในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) เดิมไว้ โครงการจะต้องมีการขอเปลี่ยนแปลงรายละเอียด EIA กับหน่วยงานท้องถิ่น (อบต./เทศบาล) หรือหน่วยงานอนุญาตตามที่กฎหมายกำหนดเพื่อเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบต่อการเปลี่ยนแปลงนั้นๆ ตามเกณฑ์ข้อกำหนดของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) ให้ตรงกับสภาพปัจจุบัน